

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

επενδύοντας στη δράση για το κλίμα επενδύοντας στο πρόγραμμα LIFE

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ» ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
LIFE ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2014 - 2020

CHANGE

Δράση για
το Κλίμα

Τι είναι το νέο υποπρόγραμμα «Δράση για κλίμα» του προγράμματος LIFE;

Οι ευρωπαϊκοί αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αποφάσισαν, τον Φεβρουάριο του 2013, να διαθέσουν τουλάχιστον το 20% του προϋπολογισμού της ΕΕ για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (2014-2020) σε δράσεις για το κλίμα. Ο στόχος αυτός θα ενισχύσει τις προσπάθειες της ΕΕ για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της κλιματικής αλλαγής. Δράσεις για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτές θα ενσωματώνονται πλέον σε όλους τους βασικούς τομείς δαπανών και στα ευρωπαϊκά προγράμματα.

Πέραν αυτής της ενσωμάτωσης της δράσης για το κλίμα σε όλα τα μέσα της ΕΕ και της αξιοποίησης της πείρας που έχει αποκτηθεί από το πρόγραμμα LIFE, ο νέος κανονισμός για το LIFE (2014-2020) εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2013 με αυξημένο προϋπολογισμό ύψους 3,46 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Από το 1992, το πρόγραμμα LIFE έχει συγχρηματοδοτήσει επιτυχώς 4.170 έργα, συνεισφέροντας 3,4 δισεκατομμύρια ευρώ για την προστασία του περιβάλλοντος. Στις παλαιότερες εκδόσεις του προγράμματος LIFE προβλεπόταν χρηματοδότηση για έργα σχετικά με την κλιματική αλλαγή, αν και σε περιορισμένη κλίμακα. Στο πλαίσιο του νέου μέσου LIFE, θεσπίζεται ειδικό υποπρόγραμμα για τη δράση για το κλίμα, μέσω του οποίου θα διατεθεί συγχρηματοδότηση ύψους 864 εκατομμυρίων ευρώ για την ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων τρόπων ανταπόκρισης στις προκλήσεις που θέτει η κλιματική αλλαγή σε ολόκληρη την Ευρώπη. Με τα ειδικά αυτά κονδύλια προβλέπεται να στηριχθεί η εφαρμογή της νομοθεσίας και των στόχων πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα. Επιπλέον, το υποπρόγραμμα θα λειτουργήσει ως πλατφόρμα ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών και ως καταλύτης για αποτελεσματικότερες επενδύσεις σε έξυπνες λύσεις για το κλίμα, ενώ θα συμβάλει επίσης στην ενίσχυση της διακυβέρνησης και της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις προκλήσεις που θέτει η κλιματική αλλαγή και τις σχετικές λύσεις. Σε σύγκριση με το προηγούμενο μέσο LIFE+, η ετήσια χρηματοδότηση έργων με αντικείμενο τη δράση για το κλίμα μέσω του LIFE θα είναι σημαντικά αυξημένη.

Οι κύριοι στόχοι του υποπρογράμματος «Δράση για το κλίμα» του LIFE είναι:

- να συμβάλει στη στροφή προς μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή·
- να βελτιώσει την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την επιβολή της πολιτικής και της νομοθεσίας της ΕΕ για την κλιματική αλλαγή·
- να υποστηρίξει τη βελτίωση της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και της διακυβέρνησης της κλιματικής αλλαγής σε όλα τα επίπεδα.

Σε ποιους τομείς προτεραιότητας επικεντρώνεται το υποπρόγραμμα «Δράση για το κλίμα»;

Στόχος του υποπρογράμματος «Δράση για το κλίμα» είναι να προσθέσει αξία στις προσπάθειες της ΕΕ εστιάζοντας σε τρεις τομείς προτεραιότητας.

Τομέας προτεραιότητας	Εστίαση
Μετριασμός των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής	Περιορισμός των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου
Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή
Διακυβέρνηση της κλιματικής αλλαγής και σχετική πληροφόρηση	Αύξηση της ευαισθητοποίησης, της επικοινωνίας, της συνεργασίας και της διάδοσης ενεργειών μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτήν.

Στο πλαίσιο αυτών των τομέων προτεραιότητας, το υποπρόγραμμα «Δράση για το κλίμα» θα χρηματοδοτήσει ειδικότερα τις ακόλουθες δράσεις.

Μετριασμός των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής

Το υποπρόγραμμα «Δράση για το κλίμα» θα συμβάλει τόσο στην εφαρμογή και την ανάπτυξη της πολιτικής και της νομοθεσίας της ΕΕ για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, περιλαμβανομένης της ενσωμάτωσής της σε όλους τους τομείς πολιτικής, όσο και τη μετάβαση σε οικονομίες και κοινωνίες με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Ειδικότερα, το υποπρόγραμμα θα προωθήσει την εφαρμογή μέτρων για τη λογιστική καταγραφή των αερίων θερμοκηπίου και για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της χρήσης της γης, υποστηρίζοντας συνέργειες μεταξύ δράσεων για το περιβάλλον και το κλίμα που σχετίζονται με τη γεωργία, τα δάση και το έδαφος, εν ολίγοις τον «πράσινο τομέα». Το υποπρόγραμμα θα προωθήσει ειδικότερα δράσεις που συνδέονται με στρατηγικές μετριασμού των επιπτώσεων, σχέδια δράσης ή χάρτες πορείας για μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, με σκοπό να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη και η εφαρμογή προσεγγίσεων που βασίζονται στην τεχνολογία και στις υπηρεσίες με βιώσιμο και καινοτόμο τρόπο. Κύριο μέλημα για τα έργα που επιπίπτουν στον εν λόγω τομέα προτεραιότητας είναι ο τρόπος με τον οποίο θα επιτύχουν μια διαρκή στροφή προς μια κοινωνία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Τα έργα θα αξιολογούνται ως προς τον τρόπο με τον οποίο η συμβολή τους επιφέρει προστιθέμενη αξία στην ΕΕ, επιτυγχάνει καλή συνέργεια με τις υφιστάμενες δυνατότητες και διασφαλίζει την αναπαραγωγή και μεταφορά των αποτελεσμάτων των έργων κατά τη διάρκεια και μετά το πέρας της υλοποίησής τους.

Πέρα από τη δυνατότητα λήψης επιχορηγήσεων δράσης για την εκτέλεση έργων, θα τεθεί σε εφαρμογή ειδικό χρηματοδοτικό μέσο μέσω τοπικών τραπεζών, το οποίο θα λειτουργεί σε στενή συνέργεια με τα εθνικά σχέδια δράσης για την ενεργειακή απόδοση. Το μέσο αποκαλείται «ιδιωτική χρηματοδότηση για την ενεργειακή απόδοση» (PF4EE) και θα παρέχει κίνητρα σε τοπικές τράπεζες για τη χορήγηση δανείων, ύψους από 40.000 έως 5 εκατομμύρια ευρώ, για επενδύσεις στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης.

© iStock

© iStock

Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Το υποπρόγραμμα «Δράση για το κλίμα» θα συμβάλει στην ανάπτυξη και την εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ σχετικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, με σκοπό να στηρίξει προσπάθειες που θα οδηγήσουν σε αύξηση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή. Η ανακοίνωση σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή καλύπτει όλα τα σημεία σχετικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή που περιλαμβάνονται στον κανονισμό για το LIFE και παρέχει συγκεκριμένα στοιχεία σχετικά με τα χαρακτηριστικά των επιδιωκόμενων έργων και των τομέων προτεραιότητας. Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης του LIFE για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή θα δοθεί προτεραιότητα σε έργα που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση βασικών διατομεακών, διαπεριφερειακών και/ή διασυνοριακών ζητημάτων. Θα ενθαρρυνθούν έργα που διαθέτουν δυναμικό επίδειξης και μεταφοράς των αποτελεσμάτων, όπως επίσης και προσεγγίσεις της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή που βασίζονται στις πράσινες υποδομές και στα οικοσυστήματα, καθώς και έργα που αποσκοπούν στην προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών προσαρμογής. Το LIFE θα προωθήσει την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ιδίως στους ακόλουθους τομείς με τη μεγαλύτερη τρωτότητα: διασυνοριακή διαχείριση των πλημμυρών και των παράκτιων ζωνών, ορεινές και νησιωτικές περιοχές και βιώσιμη διαχείριση των υδάτων. Επιπλέον, το LIFE θα στηρίξει τη διενέργεια εκτιμήσεων τρωτότητας και την κατάρτιση στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων όσων διαθέτουν διασυνοριακό χαρακτήρα. Σε πρώτη φάση, ενθαρρύνονται ενεργά προτάσεις για έργα που θα εστιάζουν στην προσαρμογή των αστικών περιοχών στην κλιματική αλλαγή.

Πέρα από τη δυνατότητα λήψης επιχορηγήσεων δράσης για την εκτέλεση έργων, θα τεθεί σε εφαρμογή ένα ειδικό χρηματοδοτικό μέσο για την παροχή δυνατοτήτων χρηματοδότησης υπό μορφή δανείων ή επενδύσεων μετοχικού κεφαλαίου για πιλοτικά έργα τα οποία παράγουν έσοδα ή εξασφαλίζουν εξοικονόμηση κόστους και τα οποία προάγουν τη διατήρηση του φυσικού κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων έργων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή που βασίζονται στα οικοσυστήματα. Το μέσο αποκαλείται «μηχανισμός χρηματοδότησης φυσικού κεφαλαίου» (ΜΧΦΚ) και στη χρηματοδότησή του συνεισφέρουν εξίσου τα υποπρογράμματα «Περιβάλλον» και «Δράση για το κλίμα» του LIFE.

Διακυβέρνηση της κλιματικής αλλαγής και σχετική πληροφόρηση

Το υποπρόγραμμα «Δράση για το κλίμα» θα στηρίξει επίσης έργα που αυξάνουν την ευαισθητοποίηση και το επίπεδο διακυβέρνησης για ζητήματα που αφορούν το κλίμα τόσο στον τομέα του μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής όσο και στον τομέα της προσαρμογής σε αυτήν. Η στήριξη της επικοινωνίας και της διάδοσης πληροφοριών θα διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσεων σχετικά με επιτυχημένες έξυπνες λύσεις και πρακτικές για το κλίμα. Θα επιτρέψει επίσης τη διεύρυνση της συμμετοχής των ενδιαφερομένων στη διαβούλευση και την εφαρμογή της πολιτικής για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής σε ολόκληρη την ΕΕ. Τα έργα που εμπίπτουν σε αυτόν τον τομέα προτεραιότητας θα πρέπει να προσδιορίζουν ειδικές ανάγκες όπου απαιτείται πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση ή καλύτερη διακυβέρνηση όσον αφορά τις προκλήσεις που θέτει η κλιματική αλλαγή, καθώς και να επιδιώκουν την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων και δράσεων προκειμένου να σημειωθεί βελτίωση ως προς τις εντοπισθείσες ανάγκες.

© iStock

Ποιο είδος χρηματοδότησης είναι δυνατό να χορηγηθεί;

Η νομική βάση για το υποπρόγραμμα «Δράση για το κλίμα» προσφέρει τις ακόλουθες δυνατότητες:

Χρηματοδότηση με βάση τις επιχορηγήσεις για έργα δράσης

Έργα όπως πιλοτικά έργα, έργα επίδειξης, βέλτιστων πρακτικών, πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης θα στηριχθούν με συγχρηματοδότηση της ΕΕ σε ποσοστό έως 60 % της δραστηριότητας του έργου. Αυτά τα έργα δράσης είναι παρόμοια με τα επονομαζόμενα «παραδοσιακά έργα» που χρηματοδοτούνταν στο πλαίσιο του προηγούμενου προγράμματος LIFE +.

Χρηματοδότηση με βάση τις επιχορηγήσεις για ολοκληρωμένα έργα μεγάλης κλίμακας

Τα ολοκληρωμένα έργα αποτελούν ένα νέο χαρακτηριστικό του προγράμματος LIFE. Απαιτούν σχέδιο δράσης ή στρατηγική κατόπιν συμφωνίας και περιλαμβάνουν συνήθως ένα φάσμα δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που δραστηριοποιούνται σε ευρύτερες γεωγραφικές περιοχές ακολουθώντας πολυτομεακή προσέγγιση. Η συγχρηματοδότηση της ΕΕ διατίθεται για ποσοστό έως 60% της δραστηριότητας του έργου.

Χρηματοδοτικά μέσα

Χρηματοδότηση μπορεί επίσης να διατεθεί μέσω δύο πιλοτικών χρηματοδοτικών μέσων, του μηχανισμού χρηματοδότησης φυσικού κεφαλαίου (ΜΧΦΚ) και της ιδιωτικής χρηματοδότησης για ενεργειακή απόδοση (ΙΧΕΑ), για τη χορήγηση π.χ. δανείων ή εγγυήσεων για τραπεζικό δανεισμό απευθείας σε έργα.

Έργα τεχνικής βοήθειας με βάση τις επιχορηγήσεις

Αποσκοπούν στην παροχή χρηματοδοτικής στήριξης για την κατάρτιση ολοκληρωμένων έργων.

Έργα ανάπτυξης ικανοτήτων

Αποσκοπούν στην παροχή χρηματοδοτικής στήριξης για την ενίσχυση των ικανοτήτων των εθνικών σημείων επαφής των κρατών μελών για το πρόγραμμα LIFE ώστε να καθοδηγούν τους υποβάλλοντες αίτηση για έργα.

Λειτουργικές επιχορηγήσεις

Οι λειτουργικές επιχορηγήσεις θα τίθενται στη διάθεση μη κυβερνητικών οργανώσεων που εργάζονται για την επίτευξη στόχων στον τομέα της κλιματικής αλλαγής σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η τελική κατανομή των κονδυλίων μεταξύ των τομέων προτεραιότητας και μεταξύ των διαφόρων ειδών χρηματοδότησης καθορίζεται από το πολυετές πρόγραμμα εργασίας για την περίοδο 2014-2017 σε συνδυασμό με έναν μη εξαντλητικό κατάλογο πιθανών τομέων έργων, με ιδιαίτερη έμφαση στις ανάγκες πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα, όπως η λογιστική καταγραφή των αερίων θερμοκηπίου και μέτρα που αφορούν τη χρήση της γης, η βιώσιμη χρήση της στερεάς βιομάζας, τα έργα βέλτιστων πρακτικών στους τομείς της δασοκομίας και της γεωργίας, ο πράσινος αστικός σχεδιασμός, η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σε ευάλωτες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων καινοτόμων προσεγγίσεων και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή με βάση τα οικοσυστήματα.

Πώς να υποβάλετε αίτηση για χρηματοδότηση από το LIFE

Στους επιλέξιμους δικαιούχους περιλαμβάνονται δημόσιοι και/ή ιδιωτικοί φορείς, παράγοντες και οργανισμοί, όπως για παράδειγμα δημόσιες αρχές, ΜΚΟ, ερευνητικά ιδρύματα, ιδιωτικές επιχειρήσεις, καθώς και τομεακές οργανώσεις που συμμετέχουν σε δραστηριότητες που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή.

Το 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα προκηρύξει την πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων για το υποπρόγραμμα «Δράση για το κλίμα».

Οι ενδιαφερόμενοι οργανισμοί ενθαρρύνονται να λάβουν προπαρασκευαστικά μέτρα όσο το δυνατόν νωρίτερα, αναπτύσσοντας τις ιδέες τους για έργα, διαμορφώνοντας εταιρικές σχέσεις με σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς και εντοπίζοντας συμπληρωματική χρηματοδοτική στήριξη. Συνιστάται επίσης στους ενδιαφερόμενους να επικοινωνήσουν με το εθνικό σημείο επαφής για το LIFE στη χώρα τους, από όπου μπορούν να λάβουν περαιτέρω πληροφορίες και στήριξη για να προετοιμάσουν την αίτηση όσο το δυνατόν καλύτερα.

Για περισσότερες πληροφορίες:

Δικτυακός τόπος LIFE

<http://ec.europa.eu/environment/life/>

Δικτυακός τόπος της Γενικής Διεύθυνσης Δράσης για το Κλίμα

http://ec.europa.eu/clima/news/index_en.htm

Εθνικά σημεία επαφής για το LIFE

<http://ec.europa.eu/environment/life/contact/nationalcontact/>

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: CLIMA-LIFE@ec.europa.eu

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014.

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Υπηρεσία Εκδόσεων

doi 10.2834/33958
ISBN 978-92-79-30567-2